

Predgovor

Ne želeći ponavljati razloge nastanka ove publikacije i obrazlagati metodologiju rada na Izvješćima, o čemu se govorilo u predgovoru prošlogodišnjeg izdanja, osvrnula bih se na još neke "dobre" razloge njezina postojanja.

U Zagrebu i Zagrebačkoj županiji postoje 34 muzejsko-galerijske ustanove u kojima radi 295 stručnih muzejskih djelatnika, što je otprilike 40% ukupnog broja tih stručnjaka u Hrvatskoj. Rezultati njihova rada sadržaj su ove publikacije. Nadalje, gotovo stopostotni odaziv tih muzeja (32) čini ova Izvješća publikacijom koja svakako ima svoju perspektivu, a i svoj *raison d'être*. Kako tumačiti iznimno dobar odaziv uistinu različitih i raznolikih muzeja, onih s jednim kustosom ili velikih nacionalnih muzejskih kuća? Vjerojatno jedan dio odgovora leži u želji da rezultati rada, često nedovoljno uočeni i valorizirani i u samim muzejskim kućama, kao i unutar iste profesije, postanu pristupačniji. Prirodno je da svaki rad i napor u sebi nosi i želju da bude uočen i pohvaljen.

Učiniti informaciju dostupnom znači i pristati na procjenjivanje i valorizaciju: nekada je to osporavanje, nekad poticaj, nekada uspoređivanje. No treba istaknuti važnu činjenicu koje muzeji vjerojatno nisu ni sami svjesni: formulirajući svoj rad u 12 zadanih odrednica, muzejske su institucije pokazale da se sve više profesionaliziraju. Svijest o djelatnosti sve je jasnija, a muzeji će samo kao "mjerljiva" i transparentna djelatnost utvrditi svoj status u odnosu prema drugim kulturnim djelatnostima. Dakako, u nekim institucijama ima problema u razgraničavanju rada i orijentacije institucije i privatnih inicijativa, kao i angažamana kustosa, no iz ovih se podataka jasno mogu razaznati kulturne politike pojedinačnih institucija.

U budućnosti, koja će doći i brže nego što mi to očekujemo, muzejsko-galerijska djelatnost postat će, upravo zato što je utvrdila standarde i što ih prati u vremenu, apsolutno spremna za brojne stručne izazove, od zadovoljavanja sve zahtjevnijih uvjeta financiranja do uključivanja u europske kulturološke projekte. Od našeg se Centra očekuje sljedeći korak - da te standarde pokuša prenijeti na sve hrvatske muzeje te da iduće godine Izvješća iziđu u mnogo većem opsegu.

Postoji još jedan dobar razlog zanimanja za ovu publikaciju. To je želja i interes onih koji rade i koji eo ipso znaju cijeniti tuđi rad da budu informirani, bez mistifikacija i predrasuda. Mali postaju veliki, a veliki pokatkad i nisu tako veliki...

Što je obilježilo prošlogodišnju zagrebačku muzejsku scenu?

Od značajnih zbivanja i izložbenih projekata to je svakako stota obljetnica Umjetničkog paviljona i izložba Hrvatski salon 1898. Izložbena politika Umjetničkog paviljona uvijek je bila vrijedna konstanta, a da je to prepoznato i u obljetničkoj godini, potvrđuje i neusporedivo najveći broj posjetilaca (osim uvijek rekordnog Muzejsko-galerijskog centra i Tehničkog muzeja) od 32 000. I obljetnica J. J. Klovića dostojno je proslavljena izložbenom i izdavačkom djelatnošću te znanstvenim skupom. Još je jedna obljetnica prošla relativno nezapaženo, no rezultirala je izložbama, okruglim stolom, vrijednom izdavačkom djelatnošću i građevno-tehničkom sanacijom galerije: riječ je o stotoj obljetnici rođenja Matije Skurjenoga. Zagreb je dobio i jedno važno mjesto za promociju suvremenih arhitektonskih, urbanističkih i dizajnerskih sadržaja - Hrvatski muzej arhitekture, koji je uspio organizirati značajne i kvalitetne izložbene projekte.

Vjerojatno će nas sve iznenaditi velik broj od 350 000 posjetilaca muzejsko-galerijskih ustanova prošle godine, od kojih Muzejsko-galerijski centar bilježi čak 102 000: to je nesumnjivo rezultat dinamičnog rada ustanove koja je prošle godine uspjela održati 61 izložbu, 12 predavanja, 38 promocija knjiga, 20 koncerata i 65 kulturoloških događanja.

Valja pomno pročitati i onaj segment muzejskog rada koji se odnosi na međunarodne izložbene projekte i aktivnosti, kako bi se ispravio pogrešan dojam o izostanku takve suradnje koji se vrlo često stvara u javnosti.

Sustavni rad na realizaciji stalnih postava muzeja i dalje daje važne rezultate; i premda Moderna galerija nije postavom zasada obuhvatila cjelovit raspon svojih zbirki već samo razdoblje od 1850.-1950. godine, otvorenje muzeja bitan je događaj za umjetnički život jedne sredine. Koliko je važno postojanje stalnog postava dokazuje nam i znatno povećanje broja posjetilaca u Muzeju za umjetnost i obrt te, osobito, u Muzeju grada, koji je uspješno ostvario i posljednju fazu stalnog postava, arheologiju i razdoblje 20. st., te mu je zaslužno dodijeljena Nagrada grada Zagreba.

Samoborski je muzej u gostinjskoj kući Livadićeva dvorca otvorio stalni postav Etnografske zbirke koji koncepcijom i cjelovitošću rješenja može poslužiti kao ogledni primjer mnogim drugim zavičajnim muzejima. S nestrpljenjem očekujemo stalni postav Hrvatskoga školskog muzeja, Arheološkoga i Etnografskog muzeja, stalni postav Zbirke modela toplinskih strojeva Kolin u Tehničkom muzeju, kao i realizaciju obiju faza Muzeja Prigorja u Sesvetama te Lapidarija Hrvatskoga povijesnog muzeja.

Od poslova koji su široj publici relativno nevidljivi posebno treba naglasiti neke. Da muzeji surađuju s izrazito širokom lepezom korisnika te da stručno pomažu mnogim zbirkama i muzejima izvan Zagreba osobito uvjerljivo potvrđuju Hrvatski prirodoslovni muzej i Etnografski muzej. Etnografski muzej, Moderna galerija, Hrvatski povijesni muzej, Muzej za umjetnost i obrt, kao i Muzej suvremene umjetnosti mogu se pohvaliti i velikim brojem posudbi muzejskih predmeta drugim institucijama.

Obrazovna djelatnost ne svodi se samo na rad sa školskom mladeži, u čemu posljednjih godina bilježimo znatne rezultate, već muzeji aktivno sudjeluju u nastavnom procesu visokoškolskih ustanova te srednjih stručnih škola. Tu zavidnu praksu imaju Hrvatski prirodoslovni muzej, Tiflološki, Tehnički i HPT muzej, a Muzej psihijatrijske bolnice Vrapče i Muzejsko kazališna zbirka HAZU djeluju kao arhivski i dokumentarni centri za specifične znanstvene discipline.

Analizirajući dosege informatizacije muzejske djelatnosti, možemo zaključiti da su muzejski predmeti i dalje nedovoljno obrađeni, a šira je primjena novog medija u promidžbene svrhe; projekt Muzeji Hrvatske na Internetu, što ga je pokrenula naša ustanova prije tri godine, svakako je u tome imao odlučujuću ulogu. Svoje web-sajtove danas imaju mnogi muzeji (njihove adrese objavljujemo u naslovu) no bilo bi dobro kada bi se poštovale zajedničke norme prikazivanja sadržaja.

Na kraju, bez obzira na to što će svatko od nas iščitati iz ovih podataka, i kako, činjenica je da se muzejsko-galerijska djelatnost stabilno razvija i profesionalizira.

Višnja Zgaga